

Володимир Мороз

історик

У статті проаналізовано особові справи тих студентів Львівського університету і Українського техніко-господарського інституту в Подебрадах (Чехія), що були активними учасниками українського визвольного руху середини ХХ ст. Систематизовано інформацію про їхнє навчання, біографічні відомості, охарактеризовано громадську, господарську, суспільно-політичну і військову діяльність.

Ключові слова: Львівський університет, Український техніко-господарський інститут, ОУН, УПА.

Moroz Volodymyr

STUDENTS DOSSIERS AS A SOURCE FOR STUDYING UKRAINIAN LIBERATION MOVEMENT

Dossiers of the Lviv University and the Ukrainian Technical and Economic Institute (Podebrady, Czech Republic) students participating actively in Ukrainian liberation movement in the middle of XX c. are analyzed. Information about their studies, biographies, public, political, economical and military activities is systematized.

Key-words: Lviv University, Ukrainian Technical and Economic Institute, OUN, UPA.

ОСОБОВІ СПРАВИ СТУДЕНТІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

Учасники визвольного руху Організації Українських Націоналістів (ОУН) і Української Повстанської Армії (УПА) навчалися у дуже багатьох вищих навчальних закладах на території України та за її межами. Ми розглянемо документи, які зберігаються в архіві Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів) та Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України (Київ; фонд 3879 «Український техніко-господарський інститут заочного навчання в Подєбрадах»). Саме у цих двох навчальних закладах здобувала освіту основна частина тих студентів, які брали участь у діяльності ОУН і УПА (у випадку Львівського університету — це період 1939—1941 рр., про який і йтиметься нижче).

Метою цієї статті є в першу чергу з'ясувати, які саме матеріали містяться в особових справах та яка їхня цінність, натомість повне висвітлення документів з навчання учасників визвольного руху у Львівському університеті та Українському техніко-господарському інституті (УТГІ) є справою окремого дослідження.

Документи, які стосуються навчання певних осіб у тому чи іншому навчальному закладі, насамперед зосереджені у особових справах. Залежно від вимог документоведення і від обставин, в яких відбувалися вступ і навчання, у таких справах містяться: 1) заява про вступ, припинення чи призупинення навчання; 2) документи про отриману попередню освіту; 3) документи з інформацією про особу (автобіографія, анкета); 4) фотографії; 5) рішення керівництва навчального закладу щодо вступу і навчального процесу (витяги з наказів, візи на заявах, повідомлення та ін.); 6) інші документи, які стосуються навчання.

Насамперед, документи містять інформацію про навчання особи у конкретному закладі, зокрема факультети, спеціальності, прослухані чи заочно опрацьовані курси, складені та нескладені іспити і т. п. Із навчанням пов'язані дані, які стосуються майнового стану студентів — можливість оплати навчання, вчасна оплата чи її затримки, отримання стипендії, проживання в гуртожитку. Біографічні документи, крім відомостей про попередню освіту,

містять дату і місце народження особи, імена батьків, місце проживання, стан здоров'я тощо. Окремі документи містять додаткову інформацію, з якої можна довідатися про громадську, господарську, суспільно-політичну і військову діяльність, характеризують особистість студентів. Документи із особових справ мають важливе значення для ідентифікації осіб за почерком (оскільки багато документів заповнені власноручно) і за фотографією (за умови її наявності). Це є суттєвим при вивченні історії ОУН і УПА, учасники яких діяли на конспіративних засадах.

Український техніко-господарський інститут — навчальний заклад заочної форми навчання, який діяв у Подєбрадах (до 1939 р. — Чехо-Словаччина, у 1939—1945 рр. — протекторат Богемії і Моравії), тоді як переважна більшість його студентів мешкали на території Польщі (до 1939 р.), Німеччини та окупованих нею територіях (Генерал-губернаторство, Райхскомісаріат «Україна» та ін.; 1939—1945). Проблеми поштового сполучення, особливо під час Другої світової війни, ускладнювали організацію заочного навчального процесу. Також існували відмінності у діловодстві (зокрема і щодо навчального процесу), оформленні автобіографій, світлин тощо. Створення та існування УТГІ до 1945 р. було пов'язане з труднощами отримання українцями вищої і повної середньої освіти у довоєнній Польщі та на окупованих Німеччиною територіях. Ці обставини визначали досить ліберальних підхід до поданих при вступі документів і до комплектування справи загалом. Дуже часто у справі може міститися тільки один-два документи (наприклад, заява про вступ та повідомлення про зарахування). Відсутність подальшого контакту між інститутом і курсантом пояснюється перериванням чи припиненням навчання через проблеми з оплатою, воєнні дії, хворобу тощо. Зрештою, абсолютна більшість учасників національно-визвольного руху, які навчалися в УТГІ, інституту не закінчили, що відбулося на наповненості їхніх особових справ.

Заяви про вступ та автобіографії оформлені довільно, документи про освіту (оригінали або завірені копії) представлені або свідоцтвом про середню освіту, або, за їх відсутності: 1) свідоцтвами про закінчення вищих класів середніх навчальних закладів, 2) табелями успішності, 3) документами про навчання у вищих навчальних закладах; 4) довідками від місцевих органів влади

чи установ; 5) поданою вступником інформацією в окремій заяві чи автобіографії. Копії документів завірялися не тільки нотаріально, а й представниками місцевих органів влади, установ, а часом і приватними особами. Фотографії відрізняються розміром, папером, композицією; часто у справах світлин взагалі немає.

В особових справах УТГГ міститься листування секретаріату навчального закладу зі студентами, яке стосується як навчального процесу, так і інших питань. Документів про відрахування у особових справах УТГГ немає, оскільки це не практикувалося. Підставою для продовження навчання була оплата відповідних курсів. Листування з цього питання міститься у справі, проте самих чеків чи їх копій немає — очевидно, вони передавалися в бухгалтерію. Рішення керівництва (зарахування, складення іспитів і т. п.) зафіксовані у копіях повідомлень, надісланих курсантам, а також у вигляді резолюцій, накладених на заявах і зверненнях. Серед інших документів, які містяться в особових справах курсантів УТГГ — листування з приводу діяльності студентських організацій, поширення інформації про інститут тощо.

У заявах про вступ та автобіографіях часто висловлювалося бажання вчитися. Так, Микола Левицький з с. Молодинче Бібречького повіту (згодом крайовий референт пропаганди ОУН Львівського краю, користувався псевдами 'Жубер', 'Жабко', 'Юг') писав: «Я хотів школи й Львова. Трохи прозьбами, трохи плачем, а найбільше своєрідним підступом заставив батька перед доконаним фактом і той спосіб зневолив його піти на зустріч моему бажанню — науки»¹. Василь Лялюк (майбутній окружний військовий референт ОУН Городоччини під псевдом 'Савич') писав: *«Уписуюся до читальні Просвіти членом і ще до інших установ і коло тих установ солідно працюю і рівночасно побираю з чит. бібліотеки книжки і читаю, читаю, та й пізнаю свою рідну землю, історію, свою українську та й деяких інших народів, так працюю і читаю у перерві роботи аж до двадцять першого мого життя. У тім часі 33 р. арештують мене то й просидів 6 місяців, виходжу і далі працюю на культурному освітньому полі і даліше учуся сам над собою і хочу мати якнайбільше знання для себе та й щоби*

¹ Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі — ЦДАВО України). — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 4054. — Арк. 2.

міг другому ще дати і думаю, що осягну коло людей і від людей тих, що почувають себе до почуття Національної Єдності»². Складний шлях здобуття освіти описував Василь Хома (розстріляний у 1941 р. німцями як обласний провідник ОУН Житомирщини ‘Щербак’): «В 6 році життя ходжу до 1-оклясової вселюдної школи в родиннім селі. По укінченню 4 кляси тої школи здаю до 5-ої кляси 7 клясової вселюдної школи в Сокалі. До школи в Сокалі ходжу з дому родичів, віддаленого 6 км від школи. Спершу маю намір стати сільським учителем. В тій цілі закінчую 7-у клясу вселюдної школи в Сокалі, але з огляду на замолодий вік до вступного іспиту учительського семінаря не допускають мене. Вдруге повторюю 7 кл. вселюдної школи і 1930 р. здаю до учительського семінаря в Сокалі»³.

Інколи документи містять інформацію про стан здоров’я та матеріальну скруту курсантів. Так, Микола Никифорчин (згодом обласний референт пропаганди ОУН Станіславівщини під псевдами ‘Дубенко’ і ‘Вартовий’) пояснював перерву у навчанні хворобою Менъера⁴, а згадуваний вище Василь Хома через стан здоров’я звільнився з праці у волосній управі⁵. Орест Гринів та Роман Стець (член повітового проводу ОУН Городоччини) пояснювали припинення навчання на юридичному факультеті Львівського університету важким матеріальним становищем⁶.

Враховуючи специфіку УТГІ, дуже часто курсанти і вступники відзначали в документах свою активність в українському кооперативному та культурно-освітньому житті. Наприклад, Василь Хома в автобіографії писав: «Від березня 1932 з малими перервами працюю в Філії “Сільського Господаря” в Сокалі, а також в міжчасі відбуваю 6-місячну практику в Українськiм кооперативнiм банку в Сокалі»⁷. В наступній автобіографії цю інформацію доповнив: «Працюю спершу у Філії товариства “Сільський господар” в Сокалі, відтак в Українськiм кооперативнiм банку в Сокалі, знова у Філії товариства “Сільський господар”, районівiй молочарнi

² ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 4358. — Арк. 4.

³ Там само. — Спр. 7539. — Арк. 2.

⁴ Там само. — Спр. 5229. — Арк. 17.

⁵ Там само. — Спр. 7539. — Арк. 4.

⁶ Там само. — Спр. 1925. — Арк. 12; Там само. — Спр. 6964. — Арк. 9.

⁷ Там само. — Спр. 7539. — Арк. 2.

в Первятичах, а від вересня 1934 р. втретє у Філії товариства «Сільський господар» в Сокалі як помічник повітового агронома і інструктор Хліборобського вишколу молоді. У вільних від заняття хвилинах доучуюся та дописую до львівських українських часописів»⁸.

Андрій Шукатка (у 1941 р. під псевдом «Гліб» був обласним провідником ОУН Дрогобиччини) навесні 1939 р. повідомляв, що працює постійним організатором повітового кружка «Рідної школи» у м. Сколе, а перед тим у тому ж місті відбув організаційно-кацелярську практику у Філії Товариства «Просвіта»⁹. Ще один майбутній провідний член ОУН Юліян Петrenchко (1942 р. загинув у німецькій тюрмі) у 1932 р. повідомляв, що працює в читальні «Просвіти» як бібліотекар, переплетник та викладач курсів для неграмотних і доповнюючої освіти¹⁰.

Микола Никифорчин у 1942 р. писав, що за Польщі був культосвітнім організатором, а на час подачі заяви працював референтом протиалкогольних справ у відділі культурної праці Українського Центрального Комітету (УЦК)¹¹. В українському протиалкогольному товаристві «Відродження» членом Головної Ради працював Михайло Коржан¹².

Важливою інформацією є наявність відомостей про політичну діяльність курсантів, у першу чергу про переслідування та арешти польською владою. Так, Андрій Шукатка писав, що був усунений з 7 класу Стрийської гімназії за політичну діяльність¹³. З цих же причин виключений з Сокальської учительської семінарії Василь Хома «під час відомих подій восени 1930 р.»¹⁴. В іншому документі він подав подробиці свого арешту, засудження і перебування у в'язниці: «8 травня 1936 р. польська поліція арештує мене під закидом приналежності до Організації українських націоналістів, а слідуючого року окружний і апеляційний суди у Львові засуджують мене за приналежність до ОУН на 9 років в'язниці. В

⁸ ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 7539. — Арк. 4.

⁹ Там само. — Спр. 8024. — Арк. 4, 5.

¹⁰ Там само. — Спр. 5694. — Арк. 9.

¹¹ Там само. — Спр. 5229. — Арк. 2, 5.

¹² Там само. — Спр. 3457. — Арк. 3.

¹³ Там само. — Спр. 8024. — Арк. 5.

¹⁴ Там само. — Спр. 7539. — Арк. 2.

Опис життя.

Юліян Петречко, уродився дня 6 січня 1912 р.
в Возогичах пов. Самбір.

Зотирокійську народну школу скінчив
у рідному селі.

Після та другу класу гімна. ходив та скінчив
в Самборі. Стієня перетієся до Ђторова та там
хорів до третої, четвертої і п'ятої. Месту класу
стип. скінчив в Ђторові.

Під генеральною хвилю перебував в Возо-
гичах при родичах та займається кулі-
святного процесю в селі.

Автобіографія курсанта УТГІ Юліяна Петречка

польських в'язницях (Львів, Равіч, Короново, Сідлець) перебуваю до розвалу Польщі»¹⁵.

Микола Левицький з с. Молодинче Бібрецького повіту писав: «Школу скінчив 1933 р., а по трьох місяцях попав в холодну за те, за що туди попадає на правду українська молодь. Амнеція 1936 р. мене звільнила, і я 3-го січня вже на волі»¹⁶. А Володимир Фрайт (загинув у грудні 1951 р. як окружний провідник ОУН Ка-луцини) у заяві про вступ повідомляв, що був заарештований за приналежність до ОУН у перший місяць навчання в сьомому класі Стрийської гімназії у вересні 1932 р., після чого не міг вступити до

¹⁵ ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 7539. — Арк. 2, 4.

¹⁶ Там само. — Спр. 4054. — Арк. 2.

жодної школи, а тому просив записати на матуральні курси¹⁷. Був зарахований на курс українознавства, про що повідомлений листом від жовтня 1933 р., проте не зміг розпочати навчання, оскільки знову був заарештований і відповів з виходом на волю у червні 1934 р.¹⁸ Майбутній військовий інструктор крайової екікутиви ОУН Орест Гринів в автобіографії писав: «На початку 1935 року був я засуджений окружним судом у Тернополі за приналежність до Організації Українських Націоналістів (97 стаття, 1§ карного закону) на вісім місяців в'язниці та позбавлення громадянських прав на п'ять літ»¹⁹.

Кілька разів був заарештований і Михайло Коржан. При вступі він повідомляв: «В році 1930 після тої хуртовини, що шаліла над Західними українськими землями, я був арештований у зв'язку з підпалами польських фільварків в Чишках і Миклашеві Львівського повіту. Майже рік просидів у львівській тюрмі. Опісля мене звільнено»²⁰. А 8 березня 1938 р. дружина Михайла Коржана, Марія, повідомляла секретаріат УТГП: «Мій муж є від пів року арештований і тому змушений перервати науку»²¹.

Часом курсанти листувалися з інститутом із ув'язнення. Юліян Петречко повідомляв секретаріат УТГП: «Писав лист з тюрми з 26.I.33, що я арештований з кінцем грудня 1932 р. Тепер вже на волі»²². У зв'язку з арештом Зеновія Мазуркевича (загинув у 1944 р. як член штабу Львівської воєнної округи УПА «Буг») його батько Василь 18 травня 1939 р. просив керівництво УТГП надсилати лекції йому, а він їх передасть синові для закінчення навчання, оскільки той не перебуває вдома з незалежних причин²³.

Долю окремих курсантів під час Другої світової війни також можна з'ясувати з документів особових справ. Так, Григорій Дулін, який до війни мешкав у Верхньому Синьовидному на Сколівщині, протягом 1940—1941 рр. писав листи до УТГП із села Матяшівка Біла-Підляської округи на Підляшші²⁴. В той же час

¹⁷ ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 7450. — Арк. 9.

¹⁸ Там само. — Спр. 7450. — Арк. 10-11.

¹⁹ Там само. — Спр. 1925. — Арк. 12.

²⁰ Там само. — Спр. 3457. — Арк. 3.

²¹ Там само. — Арк. 12.

²² Там само. — Спр. 5694. — Арк. 15.

²³ Там само. — Спр. 4407. — Арк. 19.

²⁴ Там само. — Спр. 2437. — Арк. 76.

Теодозій Охримович перебував у місті Стараховичі²⁵, що дає підстави припускати його службу у комплектованому з членів ОУН відділі охоронної поліції (“Веркшцц”), який там дислокувався. Тоді ж Теодор Перун працював на військовому патронному заводі фірми HASAG у м. Скаржиско-Каменне²⁶, а Юліян Петречко — у таборах в Ватенштадті, Брауншвайгу та Берліні²⁷, Пилип-Юрій Сайко — в Берліні²⁸.

Цінним є листування з УТГІ його курсанта Миколи Левицького, який народився у с. Серафинці Городенківського повіту, згодом під псевдами ‘Макаренко’, ‘Мікадо’ і ‘Славута’ діяв на посту шефа штабу воєнної округи «Заграва», майор УПА. Він у 1941—1942 рр. служив у батальйоні «Нахтігаль» і створеному на його основі батальйоні «Щуцманшафту». Так, у заяві на вступ від 10 січня 1942 р. він вказує своє громадянство (державна приналежність: українська), подаючи свою посаду (чотар Дружини українських націоналістів) і ступінь (лейтенант), а також адресу тогочасного перебування: «Ltn. Mykola Lewycky, Schutzmannschaftsbatallion Roland / Nachtigal, Frankfurt/Oder, Nuhmenstrase»²⁹. У листі від 29 грудня 1942 р. він писав про проблеми з навчанням: «Сейчас знаходжусь на сході, тому не можу вирівнати рахунку і взагалі проводити нормального навчання і листування. Маю надію, що в короткім часі (около 2 місяці) вирівнаю свій рахунок. Звідсіля грошей не можна висилати. Про можливість дальшого студювання напишу. Слава Україні!». Тут же вказано адресу польової пошти батальйону: «Leutenant Mykola Lewytky, feldpostnummer 45734»³⁰. Своє місце праці та перебування у листуванні з секретаріатом УТГІ вказував Петро Ляшкевич-‘Марочек’ (в майбутньому чотовий в сотні УПА «Дружинники» поручник ‘Певний’), пишучи 20 грудня 1942 р. про вимушену перерву у навчанні: «Я, бувший студент кореспонденційних курсів українознавства при УТГІ, не скінчивши мого Курсу Українознавства, тому, що якраз під час мого навчання вибухла німецько-большевицька війна, і я

²⁵ ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 5462. — Арк. 1.

²⁶ Там само. — Спр. 5676. — Арк. 1.

²⁷ Там само. — Спр. 5694. — Арк. 22, 25, 26, 44, 53.

²⁸ Там само. — Спр. 6390. — Арк. 1, 10.

²⁹ Там само. — Спр. 4061. — Арк. 4.

³⁰ Там само. — Спр. 4061. — Арк. 3.

як доброволець вступив до військової Української частини, організованій при німецькій армії. Тепер я остався на прикріпленім до одного місця перекладчика в Миколаїві (Україна)»³¹. Ще один член ОУН, перекладач в німецькій армії Ярослав Гумовський, писав на початку 1942 р.: «Я беру участь в поході на ССРСР. Находжуся на східних наших землях. Тому Ваше письмо дістав щойно 16.1 ц. р. Війна змусила мене перервати навчання. Про це не міг я Вас вчасніше повідомити. Дальше навчання буду продовжати по скінченні походу... Моя адреса: dolm. Jaroslaw Gumowskyj. Feldpost Nr. 07119»³².

Про участь в бойових діях Другої світової війни, які перешкодили навчанню, писав у липні 1942 р. Василь Лялюк: «Яким чином би я міг закінчити курс, що започаткував я та з причини теперішньої війни, яка ще далі точиться, не міг скінчити. Я за той час дуже багато дечого доброго та злого зазнав, а також зробив багато поступу в своїм знаню. За той цілий час був я два рази на війні, та два рази партизанкою доводив, скінчив курс поліцейний, а остаточно перебуваю при українській поліції у Львові»³³.

В окремих випадках автобіографії містять не тільки сухі відомості, а широко і яскраво відтворюють життєвих шлях курсантів. Прикладом цього є відповідний документ активіста УВО Федора Воробця³⁴:

Опис життя

Родивсь я 22 вересня 1902 р. в Жовкві, де минули мої диточі літа.

Листопад 1918 р. застав мене в рядах укр. нар. армії. Ранений під Кумперковом в марті 1919 р., дістаюсь до лічниці в Тарнополі, а оставлений при відвороті назад домів. Тут вписуюсь знова до школи і кінчу в прискореному темпі сему клясу гімназійну.

Та уникаю арештів і судів, кидаю школу і вже в жовтні 1919 р. опинююсь на Чехах в складі 1 гірської бригади в Німецькому Яблінному.

Тут в 1920 р. в травні здав іспит зрілости, а в червні виїжджаю відкомандирований до Праги — Дейвіце. Користаючи з цього, вписуюсь на політехніку (відділ будови машин), та вже в

³¹ ЦДАВО України. — Ф. 3879. — Оп. 1. — Спр. 4369. — Арк. 15.

³² Там само. — Спр. 2004. — Арк. 11.

³³ Там само. — Спр. 4358. — Арк. 61.

³⁴ Там само. — Спр. 1406. — Арк. 3.

серпні 1921 р. обставини примушують мене закинути студії а вертати домів.

Тут, у Львові вписуюсь знова на I рік укр. політехніки (бо другого року іще не утворено) і студіюю I і II рік. В 1922/23 виїзжаю до Данціґу, де відбуваю практику в Данціґер-версрті. Та штрайки в початку 1923 р. примушують мене вертати домів.

В 1923 р. забрано мене в грудні до п. війська.

Але уже в дні 7 січня 1924 р. попадаю в тюрму спершу військову у Варшаві, потому цивільну у Львові.

У тюрмі перебуваю до 15 листопада 1927 р., одержавши два присуди: на 1 1/2 і 2 1/2 року (справа агітації у війську і справа «Бесарбової»).

25 листопада 1927 р. опинивсь я на волі.

Дня 1 грудня одержав я заняття в магазині «Маслосоюза» яко помічник магазинера з денною винагородою. По чотирох місяцях став я гутовим продавцем, та недуга перервала цю карієру.

По недузї стаю помічником машинового референта, а від серпня 1928 р. книговодцем, чим є досьогодні.

Зазначую, що спеціального фахового вишколу в тій ділянці не маю, лише практичне знання, набуте тут же у Маслосоюзі.

Тепер працю в характері ліквідатора-масловода. Одначе відчуваючи недостачу знання кооперативної історії і засад, рішивсь я вписатись на позаочне навчання техн. госп. інституту.

Додаю, що дня 8 липня 1930 р. одружився.

/Федір Воробець/

Львів, дня 10 жовтня 1932 р.

Із встановленням радянської влади восени 1939 р. у Західній Україні здобуття вищої освіти для українців стало значно доступнішим, що призвело до збільшення їх кількості серед студентів. Це, зокрема, стосується і Львівського університету. Відповідно, зросла і кількість членів ОУН, які навчалися в університеті. Незважаючи на арешти і перехід у підпілля, у 1940 р. їх чисельність ще більше зросла після літньої вступної кампанії. Натомість із відновленням роботи університету в 1944 р. чисельність членів ОУН в ньому була значно меншою і внаслідок арештів до кінця 1940-х років стала мінімальною. 1939—1941 рр. можна вважати періодом найчисельнішого охоплення студентства університету членством в ОУН. При цьому студенти-націоналісти часто навчалися або пра-

1. Фрізи

Дата

1. Пик Грина Олександрівна 114
2. 31. січня 1918 р., Mc Kees Rocks, В. Д. П. А.
3. українська
4. американська
5. мати-вдова, не має заняття
6. незаняття
7. покінула приватну гімназію у Львові 1937 р. і записалася на університет.
8. а) — не налетала
б) не налетить
9. —
10. Львів, вул. Парковського 47.
11. Пик Грина

Мед. №. 1205
Ж

Анкета студентки Львівського університету Грини Пик

цювали в Львівському університеті дуже недовго — через арешти або перехід у підпілля чи за кордон. Так, на початку лютого 1940 р., невдовзі після початку навчання, пішов за кордон студент української філології Ілярій Собашек (щоправда, був затриманий прикордонниками), у березні перейшов у підпілля ще один студент цієї ж спеціальності — Іван Максимів.

Яскравою є доля відомого згодом лідера політ'язнів Михайла Сороки. 6 грудня 1939 р. професор фізико-математичного факультету Мирон Зарицький на ім'я ректора подав прохання про призначення М. Сороки бібліотекарем та рисівником при бібліотеці факультету, де, зокрема, сказано: «Михайло Михайлович Сорока є людиною чесною і роботящою, і є добрим рисівником, має 28 літ, є сином безземельного селянина і не має ніякої посади»³⁵. Цього ж дня ректор підтримав це прохання³⁶ і вніс відповідне рішення до наказу ч. 85 від 6.12.1939 р.: «призначити бібліотекарем на фізико-математичному факультеті тов. Михайла Михайловича Сороку з оплатою 250 крб. на місяць»³⁷. Одночасно з цим М. Сорока вступив на навчання на цьому ж факультеті (спеціальність математика), і у зв'язку з цим з праці бібліотекаря був звільнений наказом ч. 120 від 28.01.1940 р.: «Звільнити з посади в Бібліотеці тов. Михайла Сороку у зв'язку з переходом на студії, з днем 15 січня 1940 року»³⁸, натомість йому призначено стипендію³⁹.

В облікових документах студентів I курсу математики зазначено, що Сорока М. М. народився 27.03.1911 в с. Гнилиці Тернопільської області, походив із родини малоземельних селян, батьки померли, українець, навчався в гуманітарній гімназії у Тернополі і Празі, мешкав у Львові на вул. Обертинській, 27⁴⁰. В журналі обліку відвідувань вказано, що М. Сорока не відвідував заняття 27 і 28 лютого, 15, 25—29 березня і 1 квітня, після чого його присутність не відмічали і зроблено відмітку про його вибуття⁴¹. Сьогодні відо-

³⁵ Архів Львівського національного університету імені Івана Франка (далі — Архів ЛНУ ім. І. Франка). — Ф. 119. — Оп. 1. — Спр. 1422. — Арк. 149.

³⁶ Архів ЛНУ ім. І. Франка. — Ф. 119. — Оп. 1. — Спр. 1422. — Арк. 149.

³⁷ Там само. — Арк. 151; Там само. — Оп. 3. — Спр. 3. — Арк. 112.

³⁸ Там само. — Арк. 149; Там само. — Оп. 3. — Спр. 3. — Арк. 53.

³⁹ Там само. — Спр. 3. — Арк. 31.

⁴⁰ Там само. — Спр. 3862а. — арк. 101; Там само. — Спр. 3881. — Арк. 69; Там само. — Спр. 3882а. — Арк. 18.

⁴¹ Там само. — Спр. 3881. — Арк. 69.

№ записки

Стіяє час ~~вирешити~~ вивести фондів 1-ої частини Львівського обидерфархіву, було виділено справу № 192 (Фонд 119-сг, отже 4сг) на доктора Туркевича Мисаю, який зараз працює професором Львівського медичного інституту.

В цій справі ~~знаходяться~~ знаходяться: власноручна заява М. Туркевича від 1.8.1941р., написана ним в м. Ліпманштадті (Лодзі) на ім'я головного ректора Львівського університету Р. Сімовича, відомою своїм рішучим зв'язками з гітлерівськими ~~організаціями~~ зарплатками, автобіографія Туркевича та список його наукових праць.

Доводимо до Вашого відому ^{названої} справі Туркевича:

Туркевич
1 жез
(судимість)

Д. Ризин

Доповідна записка на викладача Львівського університету
Миколу Туркевича

мі причини цього — у п'ятницю 22 березня 1940 р. М. Сорока був заарештований⁴². Згодом у списку студентів, які не склали іспитів, вказано, що М. Сорока їх не здавав, оскільки перебував у тюрмі⁴³. Загалом згадки про арешт чи ув'язнення в документації ЛДУ радянського періоду зустрічаються рідко — абсолютна більшість заарештованих була звільнена через невідвідування (зокрема, і Осип Дяків).

Загалом, якщо порівнювати сформованість особової документації Львівського університету за 1939—1941 рр. та УТГІ, то перевага за першим закладом. Його документи більш впорядковані, хоча також є не завжди повними і належно оформленими. Це пояснюється, насамперед, зміною діловодства з польського на радянське, зокрема в освіті, а також змінами системи органів влади і реорганізацією структури самого університету. Відповідно, документація осені 1939 — початку 1940 рр. оформлена з елементами вимог як польського, так і радянського діловодства або на власний розсуд. Більш-менш налагоджено оформлення документів у 1940 р., проте початок німецько-радянської війни у 1941 р. і перерва у роботі університету до 1944 р. перешкодили належному оформленню особових справ. Відповідно, вони укомплектовані неповністю, а наявні документи не завжди містять потрібну інформацію. Оскільки члени ОУН, які навчалися в університеті, часто були арештовані, переходили у підпілля або за кордон, їхні справи містять мало документів або взагалі відсутні. Можливо, ці документи були вилучені радянськими органами безпеки. За відсутністю особових справ відомості про студентів можна знайти тільки у наказах ректора університету, які містять інформацію про допущення до іспитів, зарахування, призначення і зняття стипендій, виключення. Також у фондах архіву Львівського університету виявлено кілька справ, які стосуються надання студентам стипендій і, зокрема, документи, які були підставою для цього: заяви та довідки про соціальний стан.

У документах Львівського університету періоду 1939—1941 рр. інформацію, яка стосується суспільно-політичної діяльності спів-

⁴² *Онишко Л.* «Нам сонце всміхалось крізь ржавії грати...». Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі. — *Торонто; Львів: Літопис УПА, 2007.* — С. 92.

⁴³ *Архів ЛНУ ім. І. Франка.* — Ф. 119. — Оп. 1. — Спр. 3882а. — Арк. 30.

робітників та студентів, можна зустріти дуже рідко. Причина цього не тільки в тому, що це не стосувалося навчання чи роботи, а й в намаганні приховати таку інформацію перед радянською установою. Такі побоювання були небезпідставними. Про це, зокрема, розповів 1 серпня 1941 р. у своєму клопотанні до ректора проф. Василя Сімовича колишній викладач Микола Туркевич: «В 1939 році був я іменований дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, далі доцентом на Львівській Політехніці при кафедрі Технології Нафти, а опісля Професором Університету, де провадив я вправи та виклади хемії аж до червня 1940 р. Ізза гострої вимоги через НКВД доносництва або негайного арештування разом з ріднею, був я змушений залишити місце праці. В останній хвилі удалося мені, залишивши все майно, втіти щасливо з ріднею за кордон»⁴⁴ Подібна інформація містилася і в доданій до листа автобіографії⁴⁵. Після повернення радянської влади до Львова і відновлення роботи університету ці документи стали підставою доповідної записки такого змісту: «Під час вивчення І частини Львівського облдержархіву було виявлено справу №19а (фонд 119-сч, опис 4сч) на доктора Туркевича Миколу, який зараз працює професором Львівського медичного інституту. В цій справі знаходяться: власноручна заява М. Туркевича від 1.8.1941 р., написана ним в м. Ліцманштадті (Лодзі) на ім'я тогочасного ректора Львівського університету В. Сімовича, відомого своїми тісними зв'язками з гітлерівськими загарбниками, автобіографія та список його наукових праць. Доводимо до Вашого відома текст згаданої заяви М. Туркевича»⁴⁶. Результатом такої доповідної мав стати арешт, проте викладачеві як кваліфікованому фахівцеві вдалося уникнути ув'язнення, після чого він ще тривалий час працював професором і завідувачем кафедри в медінституті, створив власну наукову школу.

У справах подавалася інформація про участь в заходах радянської влади, комсомольській роботі чи художній самодіяльності. Прикладом є характеристика Неоніли Безкоровайної (на час навчання — зв'язкова обласного проводу ОУН Тернопільщини):

⁴⁴ Архів ЛНУ ім. І. Франка. — Ф. Р-119. — Оп. 1. — Спр. 189а. — Арк. 1.

⁴⁵ Там само. — Арк. 2.

⁴⁶ Там само. — Арк. 5.

Характеристика⁴⁷

Безкоровайна Неоніля Василівна, студентка I курсу філологічного факультету Львівського Держуніверситету, народилася в 1921 р. в Тернополі. Гімназію закінчила в 1939 р. Батько її працює учителем десятирічки у Львові. Студ[ентка] Безкоровайна приймає активну участь в громадській роботі Університету. Зокрема, брала найактивнішу участь у виборчій кампанії до Верховних Рад СРСР та УРСР. Особливо виявила себе в галузі художньої самодіяльності. Також пильно виконує обов'язки старости I групи I курсу відділу української мови й літератури, так що її група одна з найкращих у відвідуванні лекцій та успішності. Студентка Безкоровайна одна з перших вступила до профспілки та інших громадських організацій.

Курсові іспити склала з такими оцінками:

Основи марксизму-ленінізму	Добре
Іноземна мова	Відмінно
Російська мова	Відмінно
Теорія літератури	Відмінно

Ректор Львівського Державного Університету ім. І. Франка	/ Марчен- ко/
Декан Філологічного факультету	/Сімович/
Секретар Парторганізації Львівського Державного Університету ім. І. Франка	/Резніков/

Дуже часто особові справи студентів стають єдиним джерелом, яке не тільки висвітлює процес здобуття освіти, а й подає основні біографічні відомості про людину. Відповідно, вони стають одним із основних джерел у біографістиці національно-визвольного руху ОУН і УПА. Завдяки особовим справам та іншим документам із навчання у Львівському університеті та УТГГІ вдалося підготувати кілька десятків біографічних публікацій. Так, повністю опублікована справа про вступ на юридичний факультет восени 1939 р. Богдани Світлик⁴⁸. Біографічні дані використано при підготовці біографічних нарисів та довідок про Костя-Арпада Березовського,

⁴⁷ Архів ЛНУ ім. І. Франка. — Ф. 119. — Оп. 3. — Спр. 236. — Арк. 3.

⁴⁸ Мороз В. Невідомі документальні джерела до біографії Богдани Світлик-Литвинко // Воля і Батьківщина. — 1997. — №2. — С. 55—65.

Укр. Техн. Госп. Інститут
 Вх. ч. 2. III. 1934
 З 541
 22. III. 1934
 1924
 До
 командо Ректорату
 Техніко-Господарського Інституту
 аб'являє про
 в Подгір'ях.

Прошу мене зацікавити як дійсного студента
 Українського Техніко-Господарського Інституту
 на базі Економіко-Кооперативній.

До подання додержавно:

- ✓ а) шкільне свідоцтво
- ✓ б) коніо свідоцтва
- ✓ в) передія мати
- ✓ г) три світлини.

Коржан Михайло.

Мій адрес:
 Коржан Михайло
 Львів 24
 ул. Sobieskiego 67
 Polska

Свідоцтво маюче
 н. 29 1930/81
 овертоб
 З. І. 44. Михайло

у Львові 8. II. 1934.

Заява на вступ в УТГІ Михайла Коржана

Прізвище Оберішина
 Ім'я Ілько
 По батькові Етенолович
 Протокол № IV від 23.VII 194 Op.

Підпис відповідального секретаря
 Приймальної комісії

Підпис: Оберішина Ілько

МА * КРО * УВР * Львів * 1939

ВІДМІТКИ
 ПРО СКЛАДАННЯ ВСТУПНИХ ЕКЗАМЕНІВ

№ п/п	ДИСЦИПЛІНА	Характер екзаменів	Дата екзаменів	Оцінка	Підпис викладача
1	Українська мова	Твір Усні екзамені			<u>Б. П. Коцькіна</u> <u>Д. П. Коцькіна</u>
2	Російська мова	Твір Усні екзамені			
3	Математика	Письмові роботи Усні екзамені	<u>28.9.</u> <u>19.8.9.</u>		<u>Б. П. Коцькіна</u> <u>Т. А. Д. Коцькіна</u>
4	Фізика	Усні екзамені	<u>12.10.1940</u> <u>12.10.1940</u>		<u>В. П. Коцькіна</u> <u>В. П. Коцькіна</u>
5	Хімія	Усні екзамені	<u>27.10.1940</u> <u>27.10.1940</u>		<u>В. П. Коцькіна</u> <u>В. П. Коцькіна</u>
6	Історія вкраїнської Конституції СРСР і УРСР	Усні екзамені			
7	Іноземна мова	Усні екзамені	<u>5.11.1940</u> <u>5.11.1940</u>		<u>В. П. Коцькіна</u> <u>В. П. Коцькіна</u>

Екзаменаційний листок вступника Львівського університету Ілька Оберішина

Ярослава-Дмитра Вітовського, Миколу Вовка, Мирослава Вовка, Романа Галібея, Олексу Горбача, Марту Грицай, Михайла Думанського, Богдана Єднорога, Михайла Клапчука, Михайла Клепуца, Володимира Комара, Любу Комар, Івана Максиміва, Людвіку Малащук, Михайла Модлу, Ілька Оберішина, Михайла Пакуляка, Юліяна Савицького, Дмитра Слюзара, Євгена Смика, Ілярія Собашека, Михайла Сороку, Семена Сороківського, Юрія Стефаніка, Галину Столяр, Миколу Туркевича, Галину Чуйко, Ярослава Чуру, Кирила Якимця⁴⁹. Матеріали з фонду УТГІ у ЦДАВО також

⁴⁹ Армія безсмертних: повстанські світлини / Ред. В. В'ятрович, В. Мороз, упор. В. В'ятрович, Т. Гривул, В. Гуменюк, В. Манзуренко, В. Мороз, С. Музичук. — Львів: Мс, 2002. — С. 205; Гривул Т., Мороз В., Муравський В., Окаринський В. Матеріали до пластового мартиролога / Передмова О. Сича. — Львів, 2003; Енциклопедія Львова. — Т. 1: А-Г / За ред. А. Козицького та І. Підкови. — Львів: Літопис, 2007. — С. 212-213, 411, 490; Т. 2: Д-Й / За ред. А. Козицького. — Львів: Літопис, 2008. — С. 272; Енциклопедія Сучасної України / НАН України; Координаційне бюро енциклопедії сучасної України. — Т. 2. — Київ, 2003. — С. 511;

використано у ряді публікацій, зокрема про Петра Балка, Ореста Гриніва, Михайла Дяченка, Петра Кавузу, Миколу Левицького, Василя Лялюка, Петра Ляшкевича, Теодора Перуна, Юліяна Петречка, Костя Таланчука, Володимира Фрайта, Василя Хому⁵⁰.

При пошуку документів та підготовці публікації надали допомогу Владислав Берковський, Олександр Вовк, Роман Генега, Володимир Муравський та Володимир Пельць, за що їм висловлюється щира подяка.

Т. 5. — Київ, 2006. — С. 344; *Історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1940—2000). Ювілейна книга / Упорядники: О. Вінниченко і О. Целуйко. Відповідальний за випуск Р. Шуст.* — Львів, 2000. — С. 112; *Комар Л. Процес 59-ти / Редактор видання Олег Романів.* — Львів, 1997; *Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920—1939 роки. Вид. третє, доповнене / Відп. ред. В. Мороз, упор. О. Дарованець, В. Мороз, В. Муравський, М. Посівнич.* — Київ: Українська видавнича спілка, 2007; *Мороз В. Командири УПА і провідники ОУН на Львівщині // Літопис УПА. Нова серія.* — Т. 12: *Воєнна округа УПА "Буг". Документи і матеріали. 1943—1952.* — Книга 1 / упор., ред. В. Мороз, О. Вовк. — Київ—Торонто, 2009. — С. 614, 616, 646, 648, 656, 670; *Його ж. Кость-Арпад Березовський-‘Карпо’, ‘Кречет’, ‘Карий’ // Шлях перемоги.* — 1997. — 10 квітня. — С. 6; *Його ж. Микола Вовк-‘Андрій’ // Шлях перемоги.* — 1997. — 26 листопада. — С. 5; *Його ж. Технічні засоби пропаганди в діяльності ОУН // Український визвольний рух / Центр досліджень визвольного руху, Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України.* — Львів, 2004. — Зб. 3: *До 75-ліття Організації Українських Націоналістів.* — С. 205—234; *Писаренко В. Дмитро Слюзар-‘Арпад’-‘Кметь’-‘Золотар’ // Відродження.* — Жовква, 1999. — 13 жовтня. — С. 2; *Його ж. Дмитро Слюзар-‘Арпад’-‘Кметь’-‘Золотар’ // Новий час.* — Жидачів, 1999. — 6 листопада. — С. 2, 4; *Хвещук Ю. Мирослав Вовк-‘Єфрем’, ‘Корнило’ // Шлях перемоги.* — 1996. — 27 вересня. — С. 5; *Шпіцер В., Мороз В. Крайовий провідник Володимир Тимчій-‘Лопатинський’.* — Львів: Афіша, 2004.

⁵⁰ *Іщук О. Життя та доля Михайла Дяченка-‘Марка Босслава’.* — Торонто; Львів: *Літопис УПА, 2010; Мороз В. Командири УПА і провідники ОУН на Львівщині // Літопис УПА. Нова серія.* — Т. 12: *Воєнна округа УПА "Буг". Документи і матеріали. 1943—1952.* — Кн. 1 / упор., ред. В. Мороз, О. Вовк. — Київ; Торонто, 2009. — С. 610, 624, 631—633, 641, 650, 666, 669, 673, 674, 682; *Його ж. Василь Хома-‘Щербак’ // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 30. — 29 липня. — С. 7; *Його ж. Володимир і Орест Гриніви // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 33. — 19 серпня. — С. 7; *Його ж. Володимир Фрайт-‘Владан’, ‘Жар’, ‘Карб’ // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 17. — 29 квітня. — С. 7; *Його ж. Григорій Дулин-‘Всеволод’, ‘Максим’ // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 29. — 22 липня. — С. 7; *Його ж. Петро Кавуза-‘Урзус’, ‘Тарас’, ‘Руслан’ // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 18. — 6 травня. — С. 7; *Його ж. Теодор Перун-‘Орел’ // Шлях перемоги.* — 2010. — Ч. 19. — 12 травня. — С. 7; *Його ж. Юліан Петречко // Шлях перемоги.* — 2009. — Ч. 30. — 29 липня. — С. 7.

Курсант УТГІ Володимир Фрайт

Курсант УТГІ Юліян Петречко

*Студент Львівського університету
Ярослав Богдан*

*Студент Львівського університету
Омелян Пріцак*

СТУДЕНТИ І ПРАЦІВНИКИ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 1939—1941 РР., ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ ОУН І УПА (НЕПОВНИЙ СПИСОК)

Період збройної боротьби ОУН і УПА

	1	2	3	4	5	6
	прізвище, ім'я, по батькові	дата і місце на- родження	факультет або спеціальність, час навчання	псевдо, діяльність в ОУН	подальша доля	дод. ін- формація
1.	БЕЗКОРОВАЙНА Неонія Васиївна	27.06.1921, м. Тернопіль	українська філологія (1940—1941)	зв'язкова обласного про- воду ОУН Тернопільщи- ни (1940)	заарештована, засуджена, вийшла на волю влітку 1941	
2.	БЕРЕЗОВСЬКИЙ Кость-Ариад Амв- російович	16.02.1914, м. Львів	юридичний факуль- тет (1934—1935), іс- торичний факультет (1939—1940), викло- чений 16.09.1940	'Карпо', 'Кречет', 'Карий', член ОУН (1932), ре- дактор «Студентського шляху» (1934), референт пропаганди крайової екзекутиви ОУН (1940)	заарештований 07.1940, засудже- ний на Процесі 59-х до розстрілу, розстріляний кін. 06.1941	
3.	БЕЧ Дарія Дмитрівна	15.09.1916, с. Улично Дро- гобицького р-ну Львівської обл.	українська філологія (1940)	співпрацювала з ОУН		автор спо- гадів

4.	БОГДАН Ярослав Васильович	10.12.1915, с.мт. Розділ Миколаївського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1940—1941)	'Всеволод Рамzenko, працівник крайового осередку пропаганди Карпатського краю (1945—1950), окружний референт пропаганди ОУН Дрогобищини (1950—1951)	заарештований 19.10.1951, за- суджений до вищої міри покарання, розстріляний 10.02.1953	публіцист, відзначе- ний Брон- зовим Хрестом за заслуги УПА
5.	БОРКОВСЬКИЙ Григорій Тарасович	17.04.1919, с. Плутив Зо- лочівського р-ну Львівської обл.	математичний (1940), історичний (1940), виключений 14.11.1940	зв'язковий ОУН у Львові (1940)		
6.	ВІТОВСЬКИЙ Дмитро-Ярослав Дмитрович	7.07.1919, с.мт. Брошнів Рожнятівського р-ну Івано-Фран- ківської обл.	природничий фа- культет — географія (1940)	'Андрієнко', 'Зміюка', інструктор старш. школи «Олен» (1944), член шта- бу воєнної округи УПА «Говорля» (1944—1945), к-р Дрогобицького тактичного відтинку УПА «Маківка» (1945—1946)	призваний в Червону Армію 11.1940, заарешто- ваний 19.03.1946, розстріляний 29.04.1947, м. Київ	син військ. міністра ЗУНР полк. Дмитра Вітовсько- го
7.	ВОВК Мирослав Михай- лович	2.01.1920, м. Босковице, Чехія	юридичний факуль- тет (1939)	'Єфрем', 'Корнило', обласний референт Служби Безпеки ОУН Дрогобищини (1944— 1945), крайовий референт СБ ОУН Подільського краю (1945—1947)	загинув у бою 29.06.1947	

1	2	3	4	5	6
8.	ВОВК Микола Андрійович	13.12.1911, с. Ятвяги, тепер Прибілля Жидачівського р-ну	німецька філологія (1936—1940), лаборант кафедри німецької філології (1940)	'Андрій', окружний і обласний провідник ОУН Львівщини (1940), референт пропаганди крайової екзекутиви ОУН (09.1940)	заарештований 09.1940, засуджений на Прощі 59-х до розстрілу, розстріляний 14.04.1941
9.	ГАЛБЕЙ Роман-Мирослав Іванович	7.09.1919, с. Побережжя Галицького р-ну Івано-Франківської обл.	вступ на математично-природничий факультет (1939)	'Вільгельм', 'Ернест', 'Охрім'; провідник студентського сектора і член обласного проводу ОУН в м. Львові (1943—1944)	на еміграції
10.	ГОРБАЧ Олекса Федорович	5.02.1918, с. Романів Перемишлянського р-ну	українська філологія (1940—1941)	член ОУН у Львові	відомий український філолог, член НТШ, професор
11.	ГОРОДИСЬКИЙ Зенон		юридичний факультет (1939—1941)	секретар УНРади в Києві (1941), член Проводу ОУН-м в діаспорі	на еміграції
12.	ГОРОДНИК Петро Андрійович	19.12.1917, с. Коношки- Тулигівські Самбірського р-ну Львівської обл.	філологія (1940)	'Дністровий', надрайонний референт пропаганди ОУН Городоччини (1945—1946)	загинув 30.01.1946, с. Коношки- Тулигівські Самбірського р-ну Львівської обл.

13.	ГРИЦАЙ Марта-Марія Федорівна	24.08.1920, с. Старі Стри- лища Жлдан- цівського р-ну Львівської обл.	природничий факультет — хімія (1939—1940), викло- чена 6.01.1941	зв'язкова крайової екзекутиви ОУН у Львові (1940)	заарештована 1940, врятувалася з тюрми 1941, на еміграції	відзна- чений Срібним Хрестом заслуги УПА
14.	ГУК Мирослав Михай- лович	14.03.1920, с. Павлокома Бе- резівського пов. (тепер Польща)	вступ на медичний факультет (1939), біологічний факуль- тет (1940)	'Тригор', 'Косач', округ- ний провідник ОУН Пе- ремишчани (1945—1947), окружний референт пропаганди Чортківщини (1948—1951)	заарештований 28.04.1951, засудже- ний до смертної кари, розстріляний 12.03.1952, м. Чорт- ків Тернопіль- ської обл.	
15.	ДОМАНСЬКА Марія Володисла- вівна	16.10.1919, м. Дрогобич	українська філологія (1940)	зв'язкова ОУН	заарештована, за- суджена на Процесі 39-х 12-13.05.1941 до 7 років ув'язнення, розстріляна у Льво- ві 06.1941	
16.	ДЯКІВ Осип Васильович	21.06.1921, с. Олеськи Ко- зівського р-ну Тернопільської обл.	українська філологія (1940)	'Горновий', 'Наум', член ОУН (1940), працівник го- ловного осередку пропа- ганди ОУН (1944—1948), крайовий провідник ОУН Львівщини (1949—1950), член Проводу ОУН (1949—1950), підполков- ник-політвиховник УПА, член УТВР	заарештований 20(24).09.1940, засуджений, врятувався з тюрми в Бердичеві 5.07.1941, загинув у бою 28.11.1950 біля с. Велике Поле Яворівського р-ну Львівської обл.	публіцист, відзна- чений Золотим і Брон- зовим Хрестами заслуги УПА

1	2	3	4	5	6
17. ЄДНОРОГ Бодан Савич	28.04.1919, м. Львів	історичний факультет (1937—1940), виключений 27.09.1940	провідник ОУН у Львівському університеті (1940), у вищих навчальних закладах м. Львова (09.1940)	засуджений на Прощі 59-х 15-18.01.1941, розстріляний кін. 06.1941	
18. КІЯК Роман	17.05.1920, м. Винники Львівської міськради	українська філологія (1939—1940)	'Кривоніс', 'Фігурка'; повітовий провідник ОУН Винниківщини (1940—1941), обласний референт СБ м. Львова (1943)	помер 27.12.1998, м. Івано-Франківськ	священник, діяч підпільної УТКЦ
19. КІНКА Анна		українська філологія (1940), виключена 28.10.1940	'Віра', зв'язкова крайової ексекутиви ОУН у Львові (1940)		
20. КЛАПЧУК Михайло Миколайович	25.02.1920, с. Корнич Коломицького р-ну Івано-Франківської обл.	історичний факультет (1938—1941), лаборант кафедри археології (1940—1941)	вишкільний референт обласного проводу Юнацтва ОУН Станіславщини (1944)	заарештований, засуджений, відбув табори і заслання	відомий археолог і етнограф
21. КЛЕПУЦ Михайло Федорович	1910 смт. Верхне Синьовидне Сколівського р-ну Львівської обл.	юридичний факультет, виключений 20.09.1940	член Пласту, ОУН	заарештований, розстріляний кін. 06.1941	
22. КОВЧ Мирослав-Михайло Григорович	1919, с. Малий Любінь Городоцького р-ну Львівської обл.	філологія (1940)	член ОУН у Львові (1940)	заарештований 09.1940	

23.	КОМАР Володимир Степа- нович	24.09.1917, с. Лисятичі Стрийського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1939—1940)	член ОУН в м. Львові (1940)	заарештований восени 1940, засу- джений на Процесі 59-х до розстрілу, врятувався з тюрми в Бердичеві 5.07.1941	
24.	КОМАР Лідія Степанівна	2.01.1922, с. Ми- колаїв Пустоми- тиського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1940), виключена 28.10.1940	зв'язкова ОУН у Львові (1940)	заарештована 1940, засуджена, відбула табори	
25.	КОМАР Любов Степанівна	1.11.1919, с. Жирівка Пус- томитиського р-ну Львівської обл.	німецька філологія (1939—1940), виклю- чена 3.01.1941	член ОУН в м. Львові (1940), зв'язкова ОУН 1941—1944	заарештована восе- ни 1940, засуджена на Процесі 59-х до смертної кари, за- міненої на 10 років таборів, врятувала- ся з тюрми в Бер- дичеві 5.07.1941, на еміграції	дружина члена Проводу ОУН Ми- рослава Прокопа
26.	КОТЕЛКО Микола Степа- нович	2.12.1920, м. Городенка Івано-Франків- ської обл.	вступ на медичний факультет (1939)	член ОУН у Львові (1940)	заарештований 15.12.1940, засудже- ний на Процесі 39-х 12-13.05.1941 до 10 років ув'язнення, розстріляний у Львові 06.1941	
27.	КОТОВИЧ Мирослав Євста- хович		українська філологія (1940)	член ОУН у Львові (1940)		

1	2	3	4	5	6
28. КУНИЦЬКИЙ Богдан Микола- йович	1922, м. Ярослав, тепер Польща	українська філологія (1940), виключений 28.10.1940	член ОУН у Львові (1940)	заарештований восени 1940, засу- джений на Процесі 59-х до смертної кари, замінені на 10 років таборів, врятувався з тюрми в Бердичеві 5.07.1941, загинув в УПА	
29. ЛУШ Іван Васильович	1913, с. Коростовичі Рогатинського р-ну Івано-Фран- ківської обл.	юридичний факуль- тет (1938—1940)	співпрацював з ОУН (1940)	заарештований, засуджений на Процесі 39-х 12-13.05.1941 на 6 років таборів	
30. ЛОНКЕВИЧ Богдан Олександр дрович	1920, с. Потутори Бережанського р-ну Тернопіль- ської обл.	природничий факультет — хімія (1940)	зв'язковий ОУН в Транс- ністрії (1943)	звільнився за власним бажанням 16.10.1940; пропав безвісти	
31. ЛУЦЬКИЙ Олег Миколайович	24.02.1918, с. Горожанка Вел. Миколаївського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1940—1941)	член ОУН у Львові		
32. МАГАЛЯС Ростислав Тим- отейович	31.10.1921, м. Винники Львівської обл.	українська філологія (1939—1940)	заступник крайового провідника Юнацтва ОУН (1940)	заарештований	

33.	МАКСИМІВ Іван-Бодіан Андрі- йович	14.05.1913, с. Дрогомишль Яворівського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1939—1940)	член крайової езекутиви ОУН у Львові (1940), заарештований 09.1940, засуджений	заарештований, су- джений на Процесі 59-х 15-18.01.1941 до розстрілу, роз- стріляний 1941
34.	МАЛАЦІУК Людвіка Іванівна	18.02.1915, м. Львів	французька філоло- гія (1937—1940), ви- ключена 22.11.1940	зв'язкова крайової езекутиви ОУН у Львові (1940)	засуджена на Процесі 59-х 15- 18.01.1941
35.	МАТІЙЧУК Зиновія-Неоніля	13.11.1917, с. Гусановичі, тепер частина м. Борислава Львівської обл.	юридичний факуль- тет (1937—1940), ви- ключена 11.09.1940	зв'язкова крайової езекутиви ОУН у Львові (1940)	заарештована 1940
36.	МОДЛА Михайло Петро- вич	? , с. Мішана Горо- доцького р-ну Львівської обл.	українська філологія (1939—1940), викло- чений 3.01.1941	повітовий провідник ОУН Городоччини (1939—1940)	заарештований 12.10.1940
37.	ОБЕРИШИН Ілько Степанович	11.03.1921, с. Потік Рого- тинського р-ну Івано-Франків- ської обл.	українська філологія (1940), виключений 3.01.1941	'Стецько', 'Кобзар', 'Охрім'; на районний ре- ферент СБ і на районний провідник ОУН Збараж- чини (1947—1951)	від 1951 пере- ховувався від радянської влади, вийшов після рефе- рендуму 1.12.1991
38.	ПАКУЛЯК Михайло Іванович	16.11.1913, с. Іванків Бор- щівського р-ну Тернопільської обл.	юридичний факуль- тет (1937—1939), вступ на медичний факультет (1939)	провідник ОУН в м. Львові (1940)	заарештований, су- джений на Процесі 59-х 15-18.01.1941 до розстрілу, роз- стріляний 1941

	1	2	3	4	5	6
39.	ПЕКАР Михайло Іванович	4.01.1922, с. Верчани Стрийського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1940)	‘Дубів’, заступник об- ласного референта про- паганди ОУН Дрогобич- чини (1944—1945)	загинув у бою в березні 1945, с. Держів Мико- лаївського р-ну Львівської обл.	
40.	ПЕЦА Іван Михайлович	15.06.1914, с. Тишківці Городенківського р-ну Івано-Фран- ківської обл.	українська філологія (1940)	член ОУН у Львові (1940)	заарештований, засуджений на Процесі 39-х 12-13.05.1941 до 7 років ув’язнення, розстріляний 06.1941	
41.	ПИК Ірина Олександрівна	31.01.1918, МакКіс Рокс, США	німецька філологія (1937—1940), викло- чена 3.01.1941	член ОУН в м. Львові (1940)	заарештована восени 1940, за- суджена на Процесі 59-х, звільнена як громадянка США	
42.	ПРЦАК Омелян Йосипо- вич	7.04.1918, с. Лука Сам- бірського р-ну Львівської обл.	східні мови і літера- тури (1936—1941)	працівник групи ОУН по роботі в східних областях (1940)	забрав атестаг 27.06.1941, виїхав на еміграцію	схопо- знавець, академік НАН України
43.	РАДЕЙКО Микола Остапович	2.10.1920, м. Яворів Львів- ської обл.	українська філологія (1940—1941), викло- чений 9.04.1941	‘Зорич’, надрайонний провідник ОУН Лем- ківщини (1945—1946), окопаний провідник ОУН Любачівщини (1946—1947)	на еміграції в Норвегії	автор спо- гадів про підпілля

44.	РОШКОВИЧ Марко Васильович	7.01.1917, с. Волосянка Сколівського р-ну Львівської обл.	вступ на медичний факультет (1939)	член ОУН, співробіт- ник Петра Федуна- 'Волянського' у Львові	загинув в УПА	
45.	РУМЕЖАК Михайло Микола- йович	21.04.1921, с. Писменичани Надвірнянського р-ну Івано-Фран- ківської обл.	українська філологія (1939—1940)	'Клим', провідник Юнацтва ОУН в одній із шкіл Львова (1940), референт зв'язку проводу ОУН у Великолімеччині (1942—1943)	заарештований гестапо 1943	
46.	САВИЦЬКИЙ Юліан Феліксович	12.04.1915, м. Львів	українська філологія (1939—1941)	член ОУН, диктор радіос- танції ім. Є. Коновальця у Львові, зачитував в ефірі Акт відновлення україн- ської держави 30 червня	заарештований німцями 2.07.1941, помер в таборі Ебензее 04.1945	
47.	САПЕЛІЯК Іван Іванович	24.03.1911, с. Маковисько Ярославсько- го пов., тепер Польща	вступ на українську філологію (1939)	співпрацював з ОУН, писав проагандистські матеріали	заарештований 1955, засуджений	
48.	СВЕНЦІЦЬКА Марія Іларіонівна	7.12.1918, м. Львів	німецька філологія	працівник головного осе- редку пропаганди ОУН у Львові (літо — осінь 1941)		місце- цтвозна- вець

	1	2	3	4	5	6
49.	СВІТЛИК Бодана-Марія Юліанівна	24.04.1918, м. Перишль, тепер Польща	класична філологія (1936—1939), вступ на юридичний факультет (1939)	'Марія Дмитренко', 'Доля', зв'язкова крайової екзакутиви ОУН у Львові (1939), провідник ОУН в м. Львові (1944), працівник головного осередку пропаганди ОУН (1945—1948)	загинула в бою 29.12.1948, с. Либора Скотівського р-ну Львівської обл.	письменниця, нагороджена Бронзовим Хрестом за заслуги УПА
50.	СЕМЕРАЗ Осип Осипович	29.06.1919, смт. Товсте Заліщицького р-ну Тернопільської обл.	українська філологія (1939—1940), викладач 11.09.1940	інструктор Юнацтва ОУН у Львові (1940)		
51.	СЛИЖ Антін Адольфович	28.04.1921, с. Корнич Коломиїського р-ну Івано-Франківської обл.	українська філологія (1939—1940)	зв'язковий крайової екзакутиви ОУН у Львові (1940)		
52.	СЛЮЗАР Дмитро Йосифович	10.10.1919, с. Бортики Жидачівського р-ну Львівської обл.	юридичний факультет (1939—1940)	'Арпад', 'Золотар', член ОУН у Львові (1940), обласний провідник ОУН в м. Львові (1942—1944), крайовий провідник ОУН Львівщини (1945), майор-політвиховник УПА	заарештований восени 1940, засуджений на Процесі 59-х до розстрілу, врятувався з тюрми в Бердичеві 5.07.1941, загинув у бою 19.12.1945, прис. Бесіди с. Любеля Жовківського р-ну Львівської обл.	відзначений Золотим Хрестом за заслуги УПА

53.	СМИК Євген Петрович	2.01.1921, с. Жовців Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.	українська філологія (1940), виключений 28.10.1940	'Вій'; керівник охоронного відділу ОУН Рогатинського надрайону (?—1948), поручник УПА	загинув 7.04.1948, біля с. Голодівка Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.	
54.	СОБАШЕК Ілярій Йосипович	1917, с. Яблунівка Буського р-ну Львівської обл.	українська філологія (1939—1940)	член крайової езекутиви ОУН у Львові (1939—1940)	заарештований 02.1940, засуджений на Процесі 39-х 12-13.05.1941 до розстрілу, розстріляний 1941	
55.	СОРОКА Михайло Михайлович	27.03.1911, с. Великі Гнилиці Підволочиського р-ну Тернопільської обл.	лаборант — бібліотекар і рисівник бібліотеки фізико-математичного факультету (1939—1940), студент фізико-математичного факультету (1940)	член крайової езекутиви ОУН в Чехо-Словаччині (1930-і), провідник укр. політв'язнів у таборах	заарештований 20.03.1940, помер в таборах 16.06.1971, с. Озірна, Мордовія	чоловік Катерини Заричької
56.	СОРОКІВСЬКИЙ Семен Григорович	27.06.1912, с. Чайковичі Самбірського р-ну Львівської обл.	юридичний факультет (1934—1939, з перервами), історичний факультет (1939—1940), виключений 27.09.1940	член ОУН (1929), провідник ОУН у вищих навчальних закладах м. Львова (1940)	заарештований восени 1940, засуджений на Процесі 59-х до розстрілу, розстріляний кін. 06.1941	
57.	СТАРІВСЬКИЙ Тит Михайлович	15.04.1919, м. Львів	українська філологія (1940), виключений 3.01.1941	зв'язковий ОУН в Чехословаччині (1945)	заарештований в Чехословаччині (1945)	

1	2	3	4	5	6
58. СТЕФАНИК Юрій Васильович	24.07.1909, с. Русів Снятинського р-ну Івано- Франківської обл.	подавався на працю у Львівському уні- верситеті	керівник групи ОУН для роботи в східних об- ластях (1940), працівник головного осередку про- паганди ОУН у м. Львові (1941)	заарештований 1940, звільнений до ювілею батька в травні 1941	син пись- менника Василя Стефа- ника, літеру- ознавець
59. СТОЛЯР Галина Теодорівна	5.03.1916, м. Тернопіль	українська філологія заочно (1940)	зв'язкова крайової екзекутиви ОУН у Львові (1940), зв'язкова Проводу ОУН (1942)	заарештована восени 1940, за- суджена на Процесі 59-х, врятувалася з тюрми в Бердичеві 5.07.1941, зааре- штована і закатова- на гестапо	
60. ТЕМНИЦЬКА Арета Володимирівна	10.10.1922, м. Львів	вступ на медичний факультет (1939)	член ОУН	померла 14.07.1943	
61. ТУРКЕВИЧ Микола Михай- лович	18.10.1912, с. Пониква Бро- дівського р-ну Львівської обл.	професор кафедри органічної хімії Львівського універ- ситету (1939—1940)	співробітник повітового проводу ОУН Брідщини (1930-ї), крайової ексеку- тиви ОУН у Львові (1940)	двічі заарешто- ваний	хімік, фар- мацевт, довго- літній за- вказедри і професор Львів- ського медичного інституту

62.	ФЕДИШИН Богдан Павлович	2.09.1921, с. Либочок, Бор- тницького р-ну Тернопільської обл.	українська філологія (1939—1940), викло- чений 11.09.1940	зв'язковий ОУН у Львові (1940)		
63.	ФЕДУРУК Юрій-Костянтин Антонович	11.03.1921, с. На- кваша Бродів- ського р-ну Львівської обл.		‘Лемко’, крайовий про- відник Юнацтва ОУН південно-східних україн- ських земель у Дніпро- петровську (1942—1943), провідник генеральної округи на ОіСУЗ (1944)	загинув 30.07.1944 біля с. Дермань Здолбунівського р-ну Рівненської обл.	
64.	ФЦИЧ-БЕРЕЗОВ- СЬКИЙ Йосип Іванович	1916, с. Березів Нижній Коло- мийського р-ну Івано-Франків- ської обл.	хімічний факультет (1940)	член ОУН	розстріляний НКВД 1941	
65.	ЧУЙКО Галина Петрівна	14.02.1921, с. Журбинці Бердичівського р-ну Житомир- ської обл.	українська філологія (1940—1941)	член обласного проводу ОУН Житомирщини (1941—1942), працівник підпільної радіостанції ОУН «Вільна Україна» (1943—1944)	на еміграції	
66.	ЧУРА Ярослав-Іван	?, с. Мшана Горо- доцького р-ну Львівської обл.	історичний факуль- тет (1939—1940)	Провідник Юнацтва ОУН в Академічній гімназії у Львові (1938—1939)	заарештований 8.07.1940, засудже- ний до смертної кари	

	1	2	3	4	5	6
67.	ЯКИМЕЦЬ Кирило Микола- йович	1921, с. Соколівка Буського р-ну Львівської обл.	історичний факуль- тет (1940—1941)	‘Бескид’, окружний про- відник ОУН Золочівщини (1947—1949)	загинув у бою 14.01.1949 біля с. Жарків Бродів- ського р-ну Львівської обл.	
68.	ЯЦІШИН Іван Михайлович	18.01.1914, с. Лісники Бере- жанського р-ну Тернопільської обл.	вступ на медичний факультет (1939)	‘Гордієнко’, керівник відділу розвідки штабу воєнної округи «Лисоня» (1944—1945), сотник УПА	25.08.1945, біля с. Лісники Бере- жанського р-ну Тернопільської обл.	